

NORGES HØYESTERETT

Den 10. januar 2018 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Indreberg, Bergsjø og Arntzen i

HR-2018-64-U, (sak nr. 2017/2214), straffesak, anke over dom:

A (advokat Bjørn Morten Liteveit Hansen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G:

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens saksbehandling i straffesak etter vegtrafikkloven.
- (2) A ble 7. november 2016 satt under tiltale for én overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. andre til fjerde ledd, jf. § 22 første ledd (promillekjøring) og to overtredelser av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd, første punktum (kjøring uten gyldig førerkort).
- (3) Nord-Troms tingrett avsa 22. juni 2017 dom med slik domsslutning:
 - "1. A, født 00.00.1966, frifinnes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. annet ledd, jf. tredje ledd, jf. fjerde ledd, jf. § 22 første ledd, og en overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd jf. § 24 første ledd første punktum.
 2. A, født 00.00.1966, dømmes for en overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum, til en bot på 8 000 – åttetusen – kroner, subsidiært fengsel i 16 – seksten – dager."
- (4) Dommen ble avsagt under dissens, idet fagdommeren stemte for domfellelse under samtlige tiltalepunkter.
- (5) Påtalemyndigheten anket dommen for så vidt gjaldt bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet for de forholdene A ble frifunnet for i tingretten. Hålogaland lagmannsrett avsa 12. oktober 2017 dom med slik domsslutning:

- "1. A, født 00.00.1966, dømmes for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første til fjerde ledd, jf. § 22 første ledd og vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum, sammen med det forhold som er rettskraftig avgjort ved Nord-Troms tingretts dom av 22. juni 2017, til en straff av fengsel i 30 – tretti – dager, samt en bot på 46 000 – førtisekstusen – kroner, subsidiært 15 – femten – dager fengsel.
2. A, født 00.00.1966, fradømmes retten til å føre førerkortpliktig motorvogn for en periode på to år og seks måneder, jf. vegtrafikkloven § 33 nr. 1. For gjenerverv av førerretten kreves full ny førerprøve, jf. tapsforskriften § 8-3 6. ledd."

- (6) A anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Hålogaland lagmannsrett betraktet anken også som en begjæring om ny behandling av saken, jf. straffeprosessloven § 282 første ledd. På den bakgrunn avsa lagmannsretten 11. desember 2017 kjennelse hvor begjæringen ikke ble tatt til følge.
- (7) A har i anken angrepet lagmannsrettens saksbehandling. Han har i korte trekk anført at ett av vilkårene for å fremme saken i hans fravær, ikke var oppfylt. Han hadde gyldig fravær, og dette ble dokumentert for lagmannsretten. Hans bipolare lidelse type 2 gjør at han i sine dårlige perioder er uten evne til å møte i retten og ivareta sine interesser. Saksbehandlingsfeilen utgjør en absolutt opphevelsesgrunn, jf. straffeprosessloven § 323 andre ledd nr. 6. A har lagt ned slik påstand:

"Lagmannsrettens dom oppheves."

- (8) *Påtalemyndigheten* har i sitt tilsvarende svar til anken anført at det ikke foreligger noen saksbehandlingsfeil. Spørsmålet om det var adgang til å fremme saken i As fravær, er vurdert av lagmannsretten to ganger. Lagmannsretten har korrekt kommet til at det ikke forelå gyldig fravær. Det er ikke oppgitt noen grunner som tilsier at A ikke var i stand til å møte under en kortvarig ankeforhandling. Påtalemyndigheten har på denne bakgrunn gjort gjeldende at anken bør nektes fremmet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten for de forhold som ble pådømt i lagmannsretten. Anken kan da bare nektes fremmet dersom ankeutvalget enstemmig finner det klart at den ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum jf. andre ledd fjerde punktum. Beslutningen skal i henhold til andre ledd andre punktum være begrunnet.
- (10) Spørsmålet er om det var feil av lagmannsretten å fremme saken i As fravær. Det følger av straffeprosessloven § 336 annet ledd at saken kunne fremmes hvis vilkårene i § 281 var oppfylt. Straffeprosessloven § 281 første ledd lyder:

"I sak om straffbar handling hvor påtalemyndigheten ikke vil påstå idømt fengsel i mer enn ett år, kan hovedforhandling fremmes selv om tiltalte ikke er til stede, såfremt hans nærvær ikke finnes nødvendig for sakens opplysning, og tiltalte enten:

- 1) har samtykket i at saken behandles i hans fravær eller
 - 2) er uteblitt uten at det er opplyst eller sannsynliggjort at han har gyldig fravær eller
 - 3) er unnveket etter at tiltalebeslutningen er forkynt for ham."
- (11) Forsvareren har ikke hatt innvendinger mot lagmannsrettens vurdering for så vidt gjelder vilkåret om at tiltaltes nærvær ikke må være nødvendig for sakens opplysning. Derimot har

han som nevnt gjort gjeldende at A hadde gyldig fravær, jf. første ledd bokstav b.

- (12) Til dette bemerker ankeutvalget at vurderingen av om saken er fremmet i strid med loven, skal ta utgangspunkt i situasjonen da ankeforhandlingen ble fremmet, jf. Rt-2006-1183 avsnitt 12. Da lagmannsretten vurderte spørsmålet om sakens fremme, forelå dokumentasjon for at A var lovlig stevnet. Forsvareren opplyste videre at han en uke tidligere hadde fått en e-post fra A hvor det fremgikk at han var for syk til å møte til klientsamtale. I tillegg dokumenterte aktor en legeerklæring datert 27. januar 2017 stilet til tingretten.
- (13) Legeerklæringen viser at A lider av en alvorlig psykisk sykdom, noe lagmannsretten også har lagt til grunn i sin beslutning om å fremme saken. I erklæringen uttaler legen videre at hun ikke tror at A vil "være i stand til å møte og ivareta sine interesser i retten". Utvalget forstår det ut fra sammenhengen og datoen slik at uttalelsen er gitt i tilknytning til den berammede hovedforhandlingen for tingretten. Erklæringen avsluttes slik:

"Med min kjennskap til pasienten og hans sykdomsbilde vil dette ikke være varig, og hovedforhandling vil kunne la seg gjennomføre på et senere tidspunkt, når hans sosiale situasjon og psykiske helse er stabilisert."

- (14) Ankeutvalget konstaterer at legeerklæringen ikke inneholder opplysninger som skulle tilsi at A var for syk til å være til stede under en to timers ankeforhandling i oktober 2017. Gyldig fravær var heller ikke på annen måte sannsynliggjort. På denne bakgrunn var det ikke feil av lagmannsretten å fremme saken. Ankeutvalget finner det enstemmig klart at anken ikke kan føre frem, og den nektes fremmet.

SLUTNING :

Anken nektes fremmet.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Riktig utskrift: